

DÖNEM: 24

YASAMA YILI: 2

**TBMM
DİLEKÇE KOMİSYONU
GENEL KURUL KARAR
CETVELİ**

SAYI: 5

YAYIM TARİHİ

02/03/2012

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
Dilekçe Komisyonu Genel Kurulu Kararı

Sayı: A.01.1.DİK.0.00.00.00/ 167

02/03/2012

Konu: Dilekçe Komisyonu Genel Kurulu Karar Tebliği

Sayın Milletvekillerine

Türkiye Büyük Millet Meclisi Dilekçe Komisyonu Genel Kurulu 22/02/2012 tarihinde görüşüp sonuçlandığı, Okulların İç ve Dış Donanımları ile İlgili Standartlar Oluşturulması ve Öğrencilerin Güvenliğine Yönelik Gerekli Tedbirlerin Alınması başlıklı Dilekçe Komisyonu Genel Kurul Kararına TBMM Kurumsal web sayfasından (<http://tbmm.intranet>) ulaşılabilir.

Dilekçe Komisyonu Genel Kurulunun söz konusu kararlarına İçtüzüğün 116'ncı maddesi gereğince 30 gün içinde itiraz edebileceğinizi hatırlatarak, gereğini bilgilerinize rica ederim.

Mehmet DANIŞ
Çanakkale Milletvekili
Dilekçe Komisyonu Başkanı

DAĞITIM:

Bakanlar Kurulu Üyeleri ile Bütün Milletvekillerine

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
Dilekçe Komisyonu Genel Kurulu Kararı

Karar No: 5

Tarih:22/02/2012

İçindekiler

İlgili Dilekçeler ve Özetleri	4
1.Giriş.....	4
2.İddia ve Talep	4
3.İlgili Mevzuat	5
3.1. 04.07.2011 tarih ve 644 sayılı Çevre ve Şehircilik Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname.....	5
3.2. 14.6.1973 tarih ve 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu.....	5
3.3. 14.09.2011 tarih ve 652 sayılı Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname	6
4. Beyanlar	6
4.1. 27.10.2011 tarihli Alt Komisyon Toplantısında Bilgisine Başvurulan Müşteki Beyanları:.....	6
4.2. 27/10/2011 tarihli Alt Komisyon Toplantısında Bilgisine Başvurulan Sivil Toplum ve Meslek Kuruluşları Beyanları:	8
4.3. 27/10/2011 tarihli Alt Komisyon Toplantısında Bilgisine Başvurulan Kamu Kurumlarının Beyanları:	9
5. Belgeler	11
5.1. Millî Eğitim Bakanlığının 12/8/2011 tarihli ve B.08.0.İGM.0.73.04-622.01/9486 sayılı cevabi yazısı:	11
5.2. Millî Eğitim Bakanlığının 3/10/2011 tarihli ve B.08.0.İGM.0.73.04-622.01/11172 sayılı cevabi yazısı:	11
5.3. Çevre ve Şehircilik Bakanlığının 23/11/2011 tarihli ve B.09.0.MHG.0.10.00.00/590 sayılı cevabi yazısı:	12
5.4. Millî Eğitim Bakanlığının 22/12/2011 tarihli ve B.08.0.İEG.0.04.00.00/8596 sayılı cevabi yazısı:	12
6. Usul ve Esasa İlişkin Değerlendirme	13
6.1. Efe BOZ' un Ölümüne İlişkin Bireysel Başvurunun Değerlendirilmesi	13
6.2. Okullarda Fizikî Donanım Standardının Geliştirilmesi Talebinin Değerlendirilmesi	14
Gereği Düşünüldü	17

İlgili Dilekçeler ve Özetleri

Dilekçe No	Dilekçe Sahibinin Adı, Soyadı, Adresi	Dilekçe Konusu
8984	Nurdan BOZ ve 43276 İmza Altay Çeşme Mah. Begonya Sok. Yaşam Kent Sitesi Opal Blok 14/26 Maltepe/İSTANBUL	Öğrencilerin güvenliğini sağlanması amacıyla okulların fizikî donanımları ile ilgili standartlar oluşturulmasını talep ediyor.

1.Giriş

Dilekçe Komisyonu Genel Kurulu (DKGK), İçtüzüğü'nün 115 ila 120 nci maddeleri çerçevesinde, "Okulların iç ve dış donanımları ile ilgili standartlar oluşturulmasını ve öğrencilerin güvenliğine yönelik gerekli tedbirlerin alınması" talebini içeren ve 43276 kişi tarafından imzalanan dilekçeyi önce Balıkesir Milletvekili Ali AYDINLIOĞLU, Afyonkarahisar Milletvekili Halil ÜRÜN ve Adana Milletvekili Muharrem VARLI'dan oluşan Alt Komisyon marifetiyle incelemiştir. Ayrıca Komisyon çalışmalarına ve Komisyon Raporu yazımına teknik katkıda bulunmak üzere Dilekçe Komisyonu Uzmanları; Yasama Uzmanı A. Haluk KURNAZ, Yasama Uzman Yardımcıları; Samet ŞEREFİOĞLU ve Muhammed Emin GÜZEL görev almışlardır. Alt Komisyon tarafından hazırlanan rapor, DKGK'nın 22/02/2012 tarihli toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

Komisyonumuz dilekçenin 43276 kişi tarafından imzalanması, kamuoyuna mal olması, genel ve toplumsal içeriğe sahip olması, konunun devletin ekonomik ve sosyal ödevlerinden olan eğitim ve öğretim hakkının geliştirilmesi bağlamındaki kamu yararından dolayı konuyu gündemine almayı uygun görmüştür.

2.İddia ve Talep

Komisyonumuza iletilen dilekçede;

İstanbul Maltepe Dumlupınar İlköğretim Okulu Anasınıfı öğrencisi Efe BOZ'un bir kaza sonucu ölümünde kusuru bulunanlara yaptırım uygulanması gerektiği,

Şikayetin münferit bir olaya mahsus olmadığı, okullardaki güvenlik zafiyetleri nedeniyle 2009-2011 yılları içerisinde 13 çocuğun eğitim ortamında yaşamını yitirdiği,

Güvenlik zafiyetlerinin giderilmesi amacıyla okul iç ve dış donanımlarıyla ilgili standartların oluşturulması ve buna ilişkin bir düzenlemenin yapılması gerektiği,
Güvenli eğitim ortamından yalnızca adli güvenliğin anlaşılması gerektiği,
Okullarda çalışma standartları denetlenmeyen taşeron firmaların çalıştırıldığı,
Okulların oluşturulacak standartlara göre inşa edilmesi ve bu yapıların düzenli olarak denetlenmesinin bir kamu hizmeti ve görevi olduğu,
Bu görevin yerine getirilmesinde yetersizlik olduğu
Belirtilmiştir.

3.İlgili Mevzuat

3.1. 04.07.2011 tarih ve 644 sayılı Çevre ve Şehircilik Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname

“Yapı İşleri Genel Müdürlüğü

Madde 10- (1) Yapı İşleri Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır:

a) Kamu kurum ve kuruluşlarına ait her türlü yapılar ile ilgili genel ilkeleri, stratejileri ve standartları belirlemek ve uygulanmasını sağlamak.

...”

“Mesleki Hizmetler Genel Müdürlüğü

Madde 12- (1) Mesleki Hizmetler Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır:

...

b) Gerçek kişilere ve özel hukuk tüzel kişilerine ait her türlü yapılar ile ilgili genel ilkeleri, stratejileri ve standartları belirlemek ve uygulanmasını sağlamak.

...”

3.2. 14.6.1973 tarih ve 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu

“Okul Yapıları ve Taşınmazları

Madde 51- Her derece ve türdeki eğitim kurumlarına ait bina ve tesisler çevrenin ihtiyaçlarına ve uygulanacak programların özelliklerine göre Milli Eğitim Bakanlığınca planlanır ve yaptırılır.

Bu maksatla her yıl Milli Eğitim Bakanlığı bütçesine gerekli ödenek konur.

Arsa temini ile okul bina ve tesislerin yapım ve donatımında, Devletin azami imkanlarının kullanılması yanında vatandaşların her türlü yardımlarından da yararlanılır ve yardımlar teşvik edilir ve değerlendirilir.”

3.3. 14.09.2011 tarih ve 652 sayılı Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname

“ İnşaat ve Emlak Grup Başkanlığı

Madde 23- (1) İnşaat ve Emlak Grup Başkanlığının görevleri şunlardır:

a) Okul ve kurum binaları dâhil, taşınmazlara ilişkin her türlü satım, yapma, yaptırma, bakım, onarım ve tadilat işlerini; bunlara ait kontrol, koordinasyon ve mimari proje çalışmalarını yürütmek.

...

c) Bakanlığa ait arsa, bina ve tesisleri, ilgili birimlerle koordine ederek, imar durumu ve uygunluğu yönünden incelemek, ihtiyaçlarını tespit etmek ve programlamak.

ç) Bakanlığın ihtiyaç duyduğu her türlü tesis ve hizmet binaları ile ihtiyaç duyulan okul ve eğitim yerleşkesi, sosyal donatı gibi eğitim tesislerini, Hazinesinin mülkiyetinde bulunan arazi, arsa ve binaların gerçek bedeli üzerinden devri karşılığında ve/veya bedeli Bakanlık bütçesinin ilgili tertiplerine bu amaçla konulan ödeneklerden veya döner sermaye gelirlerinden karşılanmak üzere, kiralamak, satın almak, yapmak, yaptırmak veya düzenlenen protokoller çerçevesinde Toplu Konut İdaresi Başkanlığına veya inşaat işleri ile ilgili araştırma, proje, taahhüt, finansman ve yapım işlemleri konusunda görevli ve yetkili kamu tüzel kişiliğine sahip diğer kamu kurum ve kuruluşlarına doğrudan yaptırmak ve bu amaçla yapılacak iş ve işlemleri yürütmek.”

4. Beyanlar

4.1. 27.10.2011 tarihli Alt Komisyon Toplantısında Bilgisine Başvurulan Müşteki Beyanları:

Müşteki Kemal BOZ;

Olayın vuku bulduğu okul projesinde iki ayrı anasınıfının bulunduğu, sonradan kalorifer dairesinden dönüştürülerek oluşturulan dersliğin anasınıfına tahsis edildiğini,

Eğitim konusunda yeterliliği olmayan kişilerin işçi olarak anasınıflarında çalıştırıldığını

Beyan etmiştir.

Müşteki Nurdan BOZ;

Milli Eğitim İdaresine güvenerek çocuğunu okula teslim ettiğini,

Proje üzerinde 2 anasınıfı bulunduğunu ancak güçlendirme çalışmaları sonucunda ilave üçüncü bir sınıf açıldığını,

Müfettişlerce yapılan soruşturmanın tarafsızlığı açısından Okul Müdürünün açığa alınması gerekirken bu durumun gözetilmediğini,

Milli Eğitim müfettişlerince hazırlanan raporda, anaokulları için özellikle lavabo ve tuvaletlere dair standartlar bulunmadığından Efe BOZ'un ölümüne neden olan lavaboların standartlara uygun olup olmadığı hususunun bilinmediğinin ifade edildiğini,

Oyun parkında oynarken Efe BOZ'un tuvalet ihtiyacının doğduğunu, bunun için öğretmeninden izin aldığını, öğretmenin Efe BOZ'u tek başına gönderdiğini, Efe BOZ'un muhtemelen kaymamak için lavaboya tutunduğunu, olay yeri inceleme ve bilirkişi raporuna göre de lavabonun bir vidasının yerinden çıkmış olduğunu, diğerinin de dört santimetre dışarda olması sebebiyle lavabonun düşüp kırıldığını, kırılan parçanın on iki santimetre derinliğinde bir kesi meydana getirdiğini, Efe BOZ'un yaralı bir şekilde lavabodan çıkıp okul koridorunda on sekiz dakika boyunca mücadele verdiğini, ancak bu durumun hiçbir görevli tarafından takip edilmediği için görülemediğini, kazan dairesinin anasınıfı için gelişigüzel tuvalet haline getirildiğini,

Okul Müdürü Mustafa KATIRCILAR hakkında bir günlük maaş kesintisi cezası verildiğini ancak geçmiş hizmetlerinin göz önünde bulundurularak cezalandırılmadığını, eğitim müfettişleri Ramazan TÜRKEKEL ve Nevzat AŞKAROĞULLARI hakkında disiplin yönünden kınama cezası teklif edildiğini ancak uyarma cezası aldıklarını,

Eğitim müfettişlerinin hazırladıkları rapor nedeniyle davanın ancak on dört ay sonra açılabilmediğini,

Bir yıl içerisinde Efe BOZ'un dışında çeşitli illerin eğitim alanlarında yaşamını yitiren on çocuğun daha bulunduğunu,

Çeşitli okullarda zeminin granit yaptırıldığını, merdiven basamak aralıklarının öğrencilere göre ayarlanmadığını, pencere yüksekliklerinin öğrencilere göre yaptırılmadığını, bunun öğrenciler açısından tehlike arz ettiğini, bu sebeplerle birçok yaralanma olayının meydana geldiğini,

İnternet üzerinde oluşturdukları platforma pek çok okulun standartlara uygun olmadığı gerekçesiyle ihbarlar aldığını, yeterli bir denetimin söz konusu olmadığını, standartların belirlenmesi gerektiği ve buna ilişkin düzenlemelerin yapılması gerektiğini

Beyan etmiştir.

4.2. 27/10/2011 tarihli Alt Komisyon Toplantısında Bilgisine Başvurulan Sivil Toplum ve Meslek Kuruluşları Beyanları:

Eğitim-Bir Sendikası Temsilcisi Ramazan ÇAKIRCI;

Okul Ortamının Güven ve Sağlık Yönünden Değerlendirilmesi Araştırması adlı bir çalışmalarının bulunduğunu,

Okullardaki güvenlik sorunlarının yalnızca okul içerisindeki alanla sınırlı olmadığını, öğrencinin eve gidiş ve dönüşünün de güvenlik kapsamında değerlendirilmesi gerektiğini, Avrupa ülkelerinde buna ilişkin ciddi standartların oluşturulduğunu,

Okullarda fiziki yönden ciddi sorunların bulunduğunu tespit ettiklerini,

Sekiz yıllık zorunlu eğitime geçişle birlikte birinci sınıf ve sekizinci sınıf öğrencilerinin birlikte eğitim görüyor olmasının sorunlara neden olabileceğini, bu bağlamda Temel Eğitim Yasasında değişiklik yapılması gerektiğini

Belirtmiştir.

Gündem Çocuk Derneği Temsilcisi Emrah KIRIMSOY;

Konunun münferit bir olayla sınırlı olmadığını,

Temel sorunun sadece fiziki yapıyla ilgili olmadığını, kurum ve kuruluşların bir araya gelerek ortak bir çalışma ortaya koymaları gerektiğini,

Anaokulu, ilkokul ve ortaokul ayrımının yapılması gerektiğini,

Sabancı Üniversitesinin “Eğitimde Haklar Var” adlı bir çalışmasının bulunduğunu, bu çalışmada Türkiye’nin de taraf olduğu Çocuk Hakları Sözleşmesi kapsamında eğitim hakkını farklı boyutlarıyla inceleyen değerlendirme raporlarının yer aldığını

Belirtmiştir.

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Mimarlar Odası Ankara Şubesi Temsilcisi Erdal ALTUN;

Okulun bir tasarım ürünü olduğunu, sınıf harici okul kısımlarının sınıflara dönüştürülmesinin doğru olmadığını,

Bütün yapıların kendine has kriterlerinin bulunduğunu ve şu an yapılan pek çok okulun dahi tip projeler çerçevesinde yapıldığı, özellikle Toplu Konut İdaresi’nin yaptıklarının tek tip okullar olduğunu,

Bölge, altyapı ve iklim verilerinin gözetenmeden okulların yapıldığını ve okul standartlarına ilişkin şubelerinin bir çalışmasının bulunduğunu,

Buna göre okul arazilerinin iyi seçilmesi gerektiğini, arazinin topografik yapısının önemli olduğunu, binanın araziye uygun olması gerektiğini, tipleşmemesi gerektiğini, bölgenin iklim koşullarının dikkate alınması gerektiğini, binanın kültürel yapıya uygun olması

gerektiğini, alan üzerindeki yaya güvenliğinin sağlanması gerektiğini, binanın iç ve dış alanla ilişkisinin iyi sağlanması gerektiğini, ulaşım alanının iyi çözümlenmesi gerektiği gibi belli başlı hususların bulunduğunu,

İlkokul öğrencileriyle ortaokul öğrencilerinin aynı binada bulunmaması gerektiğini Belirtmiştir.

4.3. 27/10/2011 tarihli Alt Komisyon Toplantısında Bilgisine Başvurulan Kamu Kurumlarının Beyanları:

Milli Eğitim Bakanlığı Temel Eğitimi Genel Müdür Yardımcısı Osman ÇOLAK;

Efe BOZ'un 12.05.2010 tarihinde ölümü üzerine İstanbul Valiliğine işin takibi için yazı yazdıklarını İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nün duruma el koyduğunu, Valilikten alınan onay doğrultusunda iki İlköğretim Müfettişinin soruşturma yaptığını ancak İlköğretim Müfettişlerinin çalışmaları yeterli görülmediğinden Milli Eğitim Bakanlığının iki Bakanlık Müfettişini görevlendirdiğini, müfettişler marifetiyle yapılan soruşturma sonucunda İstanbul Maltepe Dumlupınar İlköğretim Okulu Müdürü Mustafa KATIRCILAR'ın Okul Müdürlüğü görevinden alınarak İl içerisinde başka bir okula öğretmen olarak atandığını,

İlköğretim müfettişlerinin yaptıkları inceleme ve soruşturma sonucunda olaya savcılığın elkoyması sebebiyle soruşturmanın kısmen durdurulduğunu, olayın mahkemeye intikal ettiğini ve halen davanın derdest olduğunu,

Yapılan denetim sonucunda Okul Müdürü Mustafa KATIRCILAR'ın bir günlük maaş kesim cezası ile tecziye edilmesine, okul müdürlüğü görevinin üzerinden alınarak başka bir yere öğretmen olarak atanmasına, ayrıca ilk soruşturmayı yürüten İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğü Müfettişi Nevzat AŞKAROĞULLARI'nın ve daha önce İl Milli Eğitim Müdürlüğü Müfettişi iken Kartal Belediyesi Müfettişliğine geçen Ramazan TÜRKEL'in kınama cezalarıyla tecziyesine Bakanlık Müfettişlerince karar verildiğini,

Okul öncesi eğitimi yaygınlaştırmak için Bakanlıklarının her türlü tedbiri aldığını, özellikle nüfusu yoğun olan bölgelerde bağımsız anaokullarının yapıldığını, bunların üç tip olduğunu ve okulları projeye bağlı olarak yaptıklarını, konuya ilişkin 43, 44 ve 71 sayılı genelgelerin bulunduğunu, her derece ve türdeki öğretim kurumlarının bünyesinde münhal derslik bulunması halinde mutlaka anasınıfı açılmak suretiyle okul öncesi eğitimin ülke genelinde yaygınlaştırılacağını,

Milli Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitimi Genel Müdürlüğü'nün 1992 yılında kurulduğunu,

2003 yılından itibaren, ilin, ilçenin, çevrenin ve okulun büyüklüğüne göre ilköğretim okullarının yeni projelerinde okul öncesi için özel bir bölüm yaptıklarını,

1997 yılında zorunlu 8 yıllık ilköğretim uygulamasının başlamasıyla birlikte ilkokul ve ortaokul öğrencilerinin bir arada okumalarıyla birlikte öğrenci ihtiyaçlarına göre standartların uyumlaştırılmasında çeşitli sorunların ortaya çıktığını,

Okul öncesi sınıflarında bütçenin yetersizliği nedeniyle ancak bir öğretmenin görevlendirilebildiğini,

Türkiye’deki bağımsız anaokullarının ise Avrupa standartlarında olduğunu,

Bakanlık olarak sınıf olmaya elverişli boş ve uygun olan mekânların en iyi şekilde değerlendirilerek okul öncesi eğitime sunulabilmesi için il teşkilatlarını talimatlandırdıklarını,

Eğitim öğretim ortamının sağlıklı bir şekilde yürütülmesi ve hizmetin en iyi şekilde verilmesi için okuldaki eğitim materyalleriyle ilgili standartlar belirlediklerini ve bunları İl Millî Eğitim Müdürlüklerine gönderdiklerini,

Bakanlığın on yıla yakın bir süredir okul öncesi eğitimin yaygınlaşması için her türlü tedbiri almakta kararlı olduğunu, bu amaçla okul öncesi eğitimin yaygınlaşması için her derece ve türdeki okulun bünyesinde ana sınıfı açıldığını

Beyan etmiştir.

Millî Eğitim Bakanlığı İnşaat Emlak Grup Başkanvekili Hilmi KOÇBIYIK;

Konunun yönetim-idare ve bina-yapı olmak üzere iki boyutunun bulunduğunu, sorunun temelinde yönetim ve idare boyutunun düşünülmesi gerektiğini,

2010 yılı için ‘Eğitim Yapıları Mimari Proje Hazırlanması Genel İlkeleri’ adında standartlara ilişkin genel ilkeler belirlediklerini, bu çalışmanın bir yardımcı kaynak olarak öngörüldüğünü ve bunu il idareleriyle paylaştıklarını ancak bürokratik nedenlerle ilkelerin uygulanması noktasında sorunlar bulunduğunu,

Her arsaya özel proje hazırlatma imkanlarının bulunmadığını, ilköğretim okullarının yapım planlamasının il idarelerince yapıldığını, Millî Eğitim Bakanlığının toplu gönderdiği ödeneğin harcanma şeklinin iller tarafından planlanıp programlandığını,

Okulları kontrol altında tutabilmek için mimari projeleri tip standart olarak verdiklerini,

Okul projelerinin uygulanacağı arsaların seçiminde Millî Eğitim Bakanlığının herhangi bir tasarrufunun veya denetiminin bulunmadığını,

Teknik konularda standartların hazırlanması ve mevzuatın geliştirilmesi görevinin Çevre ve Şehircilik Bakanlığına ve Türk Standartları Enstitüsüne ait olduğunu

Belirtmiştir.

İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdür Yardımcısı Mustafa YILDIZ;

Standartların bulunduğunu ancak sorunun uygulamadan kaynaklandığını,

Denetimlerin etkin bir şekilde yapılmadığını, yaptırımların bulunmadığını, Milli Eğitim Bakanlığı ve Mülki İdare Amirlerince standartların uygulanması ve denetiminin yapılması noktasında gerekli hassasiyetin oluşturulması gerektiğini ifade etmiştir.

5. Belgeler

5.1. Milli Eğitim Bakanlığının 12/8/2011 tarihli ve B.08.0.İGM.0.73.04-622.01/9486 sayılı cevabi yazısı:

Bakanlık müfettişlerince yapılan inceleme-soruşturma sonucunda, Maltepe Dumlupınar İlköğretim Okulu Müdürü Mustafa KATIRCILAR hakkında disiplin yönünden '1 Günlük Maaş Kesilmesi' cezası ile tecziyesi teklifi getirildiği, ancak geçmiş hizmetleri göz önünde bulundurularak cezalandırılmadığı; idari yönden 'Okul Müdürlüğü görevinden alınarak, durumuna uygun başka bir okula öğretmen olarak atanmasına' teklifi getirildiği ve İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğüne işleme alındığı, Eğitim Müfettişleri Ramazan TÜRKEL ve Nevzat AŞKAROĞULLARI hakkında disiplin yönünden 'kınama' cezası teklif edildiği, 'uyarma' cezası uygulandığı,

İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğü Yatırım Tesisler Bölümünün teknik elemanlarının yaptığı inceleme sonucunda; okulda meydana gelen kaza sonrasında, anasınıfına ait lavaboların değiştirilmesine karar verildiği, olayın adli boyutunun devam ettiği

Belirtilmiştir.

5.2. Milli Eğitim Bakanlığının 3/10/2011 tarihli ve B.08.0.İGM.0.73.04-622.01/11172 sayılı cevabi yazısı:

İlköğretim Kurumları Standartları (İKS) sistemi kapsamında okul gelişimine yönelik planlama, uygulama, izleme, değerlendirme çalışmaları ile bu çalışmaları yürüten yönetim organlarının görev, yetki ve sorumluluklarına ilişkin usul ve esasları düzenleyen 'Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Standartları Uygulama Yönergesi' ile elverişsiz eğitim ortamlarının oluşmaması için hazırlatılan 'Eğitim Yapıları Mimari Proje Hazırlanması Genel İlkeleri' isimli ve 2010 onay tarihli çalışmaların yazı ekinde sunulduğu,

Yazı ekinde sunulan 'Eğitim Yapıları Mimari Proje Hazırlanması Genel İlkeleri' ne bakıldığında çalışmanın valiliklerce ve hayırseverler tarafından hazırlatılan özel projelerin; uygulanacak programların özelliklerine, yürürlükteki mevzuata, bölge ve arsa koşullarına uygun, güvenli, ekonomik, estetik, kullanışlı yapılması ve nitelikli eğitim ortamları oluşturulmasını hedeflediği ve yardımcı kaynak olarak uygulanmasının önerildiği

Belirtilmiştir.

5.3. Çevre ve Şehircilik Bakanlığının 23/11/2011 tarihli ve B.09.0.MHG.0.10.00.00/590 sayılı cevabi yazısı:

04.07.2011 tarihli ve 27984 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile "Kamu kurum ve kuruluşlarına, gerçek kişilere ve özel hukuk tüzel kişilerine ait her türlü yapılar ile ilgili genel ilkeleri, stratejileri ve standartları belirlemek ve uygulanmasını sağlamak" Bakanlıkları (Yapı İşleri Genel Müdürlüğü ve Mesleki Hizmetler Genel Müdürlüğü) görevleri arasında tanımlandığı, Milli Eğitim Bakanlığı görev alanı itibariyle okullardaki ihtiyaç ve gerekliliklerin neler olduğunun tespitinde paydaş Bakanlık olmasından dolayı Milli Eğitim Bakanlığınca söz konusu standartlarla ilgili çalışma yapılarak Bakanlıklarına iletilmesi halinde gerekli mevzuat çalışmasının yapılabilceği

Belirtilmiştir.

5.4. Milli Eğitim Bakanlığının 22/12/2011 tarihli ve B.08.0.İEG.0.04.00.00/8596 sayılı cevabi yazısı:

Bakanlıklarına bağlı okul ve kurumların binalarının, uygulanacak programların özelliklerine uygun yaptırılması için; ilgili genel müdürlükler veya grup başkanlıkları tarafından önerilen ihtiyaç programlarının dikkate alınarak, tip (örnek) projelerin hazırlandığı ve uygulanmakta olduğu,

Eğitim yapıları projelerinin yapımına başlanırken, nitelikli eğitim ortamlarının oluşturulması amacıyla gerekli koşulları ihtiva eden "Eğitim Yapıları Mimari Proje Hazırlanması Genel İlkeleri" nin hazırlandığı, yaptırılan tip (örnek) projelerle, valiliklerce veya hayırseverler tarafından hazırlatılan özel projelerin; uygulanacak programların özelliklerine, yürürlükteki mevzuata, bölge ve arsa koşullarına uygun, güvenli, ekonomik, estetik ve kullanışlı yaptırılmasının sağlanması amacıyla, "Eğitim Yapıları Mimari Proje Hazırlanması Genel İlkeleri"nin, yardımcı kaynak olarak uygulanması, Bakanlık Makamının Makam Onayı ile uygun görülmüş ve kitapçık halinde ilgi valiliklere gönderilerek, söz konusu ilkelerin hazırlanacak özel projelere yansıtılmasının sağlanması talimatının verildiği,

"Eğitim Yapıları Mimari Proje Hazırlanması Genel İlkeleri"nin özellikle özel projelerdeki mekan kalitesini yükseltmeyi hedefleyen, tasarım ilkelerini içeren, genelge niteliğinde bir çalışma olduğu, bu çalışma ile, genellikle uygulanan mimari kuralların ve ilkelerin bir araya getirilmesi, eğitim yapılarının tasarımına rehberlik etmesi; gelişen, değişen müfredata ve anlayışa uygun, sürekli geliştirilmeye açık yardımcı kaynak niteliğinde olmasının hedeflendiği,

Okulların iç ve dış donanımları ile ilgili standartların belirlenmesinin kurumlar arası yapılacak daha kapsamlı ve detaylı bir çalışma sonucu elde edilebileceği,

“Eğitim Yapıları Mimari Proje Hazırlanması Genel İlkeleri” ve mahal listelerinin, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından geliştirilerek, görüş ve önerilerinin bildirilmesinin faydalı olacağına düşünüldüğü,

Belirtilmiştir.

6. Usul ve Esasa İlişkin Değerlendirme

Komisyonumuz, “Okulların iç ve dış donanımları ile ilgili standartlar oluşturulması ve öğrencilerin güvenliğine yönelik gerekli tedbirlerin alınması” talebini içeren ve 43276 kişi tarafından imzalanan dilekçe konusunu, konunun genellik arz etmesi, kamuoyuna mal olması devletin ekonomik ve sosyal ödevlerinden olan eğitim ve öğretim hakkının geliştirilmesindeki kamu yararından dolayı gündemine alarak görüşmeyi uygun bulmuştur.

Dilekçeler üzerinde yapılan usulî incelemede gündeme alınan dilekçenin, 3071 sayılı Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanun ve TBMM İçtüzüğü'nün 115 ilâ 120 nci maddelerinde belirtilen koşulları taşıdığı görülmüş, dilekçe konularının DKGK'da esastan incelenmesi uygun bulunmuştur.

Eğitim ve öğretim hizmetinin yürütülmesi, gözetimi ve denetimi sosyal devlet ilkesinin bir gereğidir. Eğitim ve öğretim hizmetinin nitelikli sunulmasının yanında fiziki şartlarının da geliştirilmesi ülkemizin gelişen sosyo-ekonomik şartları dikkate alındığında idarenin öncelikli görevleri arasında değerlendirilmelidir.

Komisyonumuz, talep ve şikayet konusunu biri bireysel, diğeri genel olmak üzere iki farklı boyutuyla incelemeyi uygun bulmuştur.

6.1. Efe BOZ'un Ölümüne İlişkin Bireysel Başvurunun Değerlendirilmesi

Milli Eğitim Bakanlığının Komisyonumuza yazılı ve şifahi olarak verdiği bilgilerden, konuya ilişkin yapılan teftiş neticesinde sorumlulukları tespit edilen görevlilerin çeşitli disiplin cezalarına çarptırıldığı ve okul müdürünün görevinden alındığı görülmüştür.

Yine Bakanlığın, müşterilerin müfettiş incelemesinin yetersizliği iddiasını ayrı bir inceleme konusu yaparak, yapılan denetim hizmetini de denetlediği bu çerçevede sorumlu gördüğü denetim personeline uyarma cezası verildiği tespit edilmiştir.

Diğer yandan Efe BOZ'un ölümü olayının cezai yönden Cumhuriyet Savcılığınca incelendiği ve mahkeme nezdinde derdest davaya konu edildiği anlaşılmıştır. Yapılan cezai kovuşturmanın sonucuna, bu çerçevede kamu personelinin cezai sorumluluğunun tespitine

bağlı olarak bahse konu yöneticilerin disipline ilişkin sorumluluklarının yeniden gözden geçirilebileceği açıktır.

Komisyonumuz benzer olayların bir daha yaşanmaması adına, Efe BOZ'un ailesinin konuya ilişkin hassasiyetini paylaşmakla, idare makamları tarafından konunun ciddiyetle incelemeye tabi tutulmasını önemsemekle birlikte, somut olaya ilişkin yapılacak değerlendirmenin yapılmakta olan ceza kovuşturmasını doğrudan etkileyecek sonuçlar doğurabileceğini, değerlendirmiştir.

Bilindiği üzere, Anayasa'nın "Mahkemelerin Bağımsızlığı" başlıklı 138 inci maddesinde:

"Hâkimler görevlerinde bağımsızdırlar; Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdani kanaatlerine göre hüküm verirler.

Hiçbir organ, makam, merci veya kişi, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat veremez; genelge gönderemez; tavsiye ve telkinde bulunamaz

Görülmekte olan bir dava hakkında Yasama Meclisinde yargı yetkisinin kullanılması ile ilgili soru sorulamaz, görüşme yapılamaz veya herhangi bir beyanda bulunulamaz

Yasama ve yürütme organları ile idare, mahkeme kararlarına uymak zorundadır; bu organlar ve idare, mahkeme kararlarını hiçbir suretle değiştiremez ve bunların yerine getirilmesini geciktiremez" hükmü yer almaktadır.

3071 sayılı Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanunun 6 ncı maddesinde " Türkiye Büyük Millet Meclisine.. gönderilen dilekçelerden...Yargı mercilerinin görevine giren konularla ilgili olanlar... incelenemezler." denilmiştir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 116/1 inci maddesinde ise, yargı mercilerinin görev alanına giren konularla ilgili dilekçelerin, Dilekçe Komisyonunda görüşülemeyeceğinin Başkanlık Divanınca karara bağlanacağı hüküm altına alınmıştır.

Yukarıda yapılan açıklamalar çerçevesinde Komisyonumuz somut olaya ilişkin başkaca bir değerlendirmede bulunmamayı uygun görmüştür.

6.2. Okullarda Fizikî Donanım Standardının Geliştirilmesi Talebinin Değerlendirilmesi

Komisyonumuz BOZ ailesinin önderliğindeki sivil toplum kuruluşlarının konuya olan duyarlılığını önemsemekte, bu duyarlılığın kamu kurumlarının iş ve işlemlerini gözden geçirmelerini ve sorunların anlaşılabilmesi için bir fırsat ortamı sağladığını değerlendirmektedir.

Ülkemizin ekonomisinin ve refahının gelişmesi ve sosyal devlet anlayışındaki birey lehine değişimler gelecek nesiller için son derece önemli işlev üstlenen eğitim kurumlarının

standartlarının gelişmiş ülkeler seviyesine çıkartılmasını gerektirmiş ve idareye bu alanda yeni misyonlar yüklemiştir.

Dosya kapsamındaki belgeler ve ilgili Kurumların açıklamaları incelendiğinde;

Efe Boz ailesinin üstlendiği sivil inisiyatifin verdiği bilgilerden, okul standartlarının eksikliğine bağlı olarak azımsanmayacak sayıda yaralanmaların ve hatta can kayıplarının yaşandığı,

Yine konuya ilişkin bilgisine başvuru sivil toplum örgütlerinin temsilcileri ve kamu kurumu temsilcilerinin beyanlarından standartların oluşturulmasında eksikliklerin bulunduğu,

Milli Eğitim Temel Kanunu'nun 51 inci maddesinin, "*Her derece ve türdeki eğitim kurumlarına ait bina ve tesisler çevrenin ihtiyaçlarına ve uygulanacak programların özelliklerine göre Milli Eğitim Bakanlığınca planlanır ve yaptırılır.*" hükmü gereğince, okul bina ve tesislerinin planlanması ve yapımı, dolayısıyla fiziki güvenliklerinin sağlanması Milli Eğitim Bakanlığının sorumluluğuna bırakıldığı,

Çevre ve Şehircilik Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 10'uncu maddesi "*..Kamu kurum ve kuruluşlarına ait her türlü yapılar ile ilgili genel ilkeleri, stratejileri ve standartları belirlemek ve uygulanmasını sağlamak.*" ve 12'nci maddesi "*Gerçek kişilere ve özel hukuk tüzel kişilerine ait her türlü yapılar ile ilgili genel ilkeleri, stratejileri ve standartları belirlemek ve uygulanmasını sağlamak.*" hükmü gereğince, gerek kamu kurum ve kuruluşları gerekse de gerçek kişilere ve özel hukuk tüzel kişilerine ait okulların iç ve dış donanımları ile ilgili standartların oluşturulması Çevre ve Şehircilik Bakanlığının görevleri arasında sayılmıştır.

Bu sorumluluğun gereği olarak eğitim hizmetinin özelliklerine uygun, güvenliği sağlayıcı okul iç ve dış donanımları ile ilgili standartların oluşturulması mevzuatla öngörülen idari hizmetin gereğidir. Ancak, Komisyonumuzca yapılan incelemeler neticesinde okulların iç ve dış donanımlarına ilişkin standartların bir yasal düzenlemeye veya düzenleyici idari tasarruf niteliğinde bir çalışmaya konu olmadığı, özel projelerle oluşan elverişsiz eğitim ortamlarının engellenmesi amacıyla yönelik olarak Milli Eğitim Bakanlığınca "Eğitim Yapıları Mimari Proje Hazırlanması Genel İlkeleri" hazırlandığı görülmüştür.

Komisyonumuzca yapılan inceleme neticesinde söz konusu çalışmanın okullardaki güvenliğe ilişkin bir takım fiziki donanım standartlarını içerdiği, ancak okul idarecilerini ve diğer görevlileri hukuki olarak bağlamayan ve gerekli yaptırımlara yer vermeyen genel tavsiye niteliğinde bir model oluşturma girişimi olduğu,

Bu bakımdan söz konusu çalışmanın icrai bir işlem niteliği taşımayan ancak bir ön hazırlık işlemi olarak nitelendirilebileceği,

Yine 23.09.2010 tarih ve 5934 sayılı Makam Onayı ile uygun görülen çalışmanın ancak bir yardımcı kaynak olarak öngörülmesi olduğu

Anlaşılmıştır.

Bu çerçevede, Komisyonumuz, gerek içeriğindeki standartların kapsamlı olmayışı gerekse de yardımcı kaynak düzeyinde öngörülmesi sebebiyle çalışmanın yetersiz olduğu kanaatine varmıştır.

Bu nitelikteki bir çalışmanın arzulanan düzeyde etkili ve verimli işletilebilmesi ve öngörülen amaçları gerçekleştirebilmesi bakımından, uygulanıp uygulanmadığı düzenli denetimlerle izlenebilen bağlayıcı bir hukuki düzenlemeye kavuşturulmasının son derece etkili bir çözüm olacağı kanaatine varılmıştır. Bu bağlamda, çalışmanın eksikliklerinin tespit edilmesi suretiyle mevcut ilke ve standartların geliştirilerek Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı ve ilgili kurumların ortak çalışmasıyla bir düzenleyici idari tasarrufa konu olması gerektiği değerlendirilmiştir. Bu doğrultuda, başta Milli Eğitim Bakanlığı olmak üzere konunun muhatabı ilgili bakanlıkların Çevre ve Şehircilik Bakanlığı öncülüğünde bir araya gelerek her yaştaki öğrencilerin güvenliğini sağlayacak fiziki şartların ve donanım standartlarının belirlenerek bir mevzuat çalışmasına dönüştürülmesi somut bir çözüm yolu olarak uygun görülmüştür. Nitekim, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile yapılan yazışmalarda, Bakanlığın söz konusu idarî düzenleme çalışmalarında inisiyatif aldığı ve Milli Eğitim Bakanlığı ile işbirliği halinde süreci başlatabileceği bilgisi edinilmiştir.

Sonuç olarak, Komisyonumuz, bütün yaş gruplarındaki öğrencilerin güvenliğini sağlamak üzere okullarda bulunması gereken asgari fizikî şartların ve maddî donanımın temel ilkelerinin ve standartlarının belirleneceği bir idarî düzenleme hazırlamak üzere Çevre ve Şehircilik Bakanlığının çalışma başlatması, bu çerçevede başta Milli Eğitim Bakanlığı olmak üzere ilgili bütün kurum ve kuruluşların sürece katkı sunmaları, belirlenecek standartların uygulanması çerçevesinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve Milli Eğitim Bakanlığınca gerekli hassasiyetin oluşturularak ilgili birimlerince denetimlerin yeterli düzeyde ve sıklıkta yapılması, gerektiğinde ilgili idareleri görev ve sorumluluklarının gereklerini yerine getirmeleri noktasında uyarması ve caydırıcı yaptırımların uygulanması gerektiği sonuç ve tespitine ulaşmıştır.

Gereği Düşünüldü

Okulların iç ve dış donanımları ile ilgili standartlar oluşturulması ve öğrencilerin güvenliğine yönelik gerekli tedbirlerin alınması talebini içeren ve 43276 kişi tarafından imzalanan dilekçe hakkında yukarıdaki tespit ve değerlendirmeler çerçevesinde;

Çevre ve Şehircilik Bakanlığında;

İlgili bakanlık ve kurumlarla işbirliği ve koordinasyon sağlanarak okullardaki fizikî donanım ile ilgili ilke ve standartların güvenliği temin edecek şekilde tespit edilerek sorunun çözümüne yönelik kapsamlı bir düzenleyici idarî işlemin tesis edilmesinin istenmesine,

Standartların uygulanması kapsamında etkin denetimlerin artırılmasının ve caydırıcı yaptırımların uygulanmasının istenmesine,

Milli Eğitim Bakanlığında;

Bakanlığa bağlı bütün özel ve devlet okullarında Bakanlıkça tespit edilmiş bulunan fizikî donanım standartlarının karşılanıp karşılanmadığının ve öğrencilerin güvenliğini tehdit eden olumsuzlukların bulunup bulunmadığının okul idarecileri tarafından denetlenerek denetim neticeleri hakkında Bakanlığın bilgilendirilmesine ilişkin bir genelgenin yayımlanmasının istenmesine,

Okul bina ve eklentilerinde, belirlenen standartlara aykırı olarak, okul idarecilerinin keyfi tasarrufla tadilat, yenileme gibi işlerin yapılmasının önlenmesi ve söz konusu işler için 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu gereğince sağlanan ödeneğin daha etkin ve verimli bir şekilde kullanılmasına yönelik bir düzenleyici idari işlemin tesis edilmesinin istenmesine,

3071 sayılı Kanun ve TBMM İçtüzüğü'nün ilgili maddeleri gereğince, itiraz yolu açık olmak üzere oybirliğiyle karar verildi.

Karar No. 5

Konu: Okulların İç ve Dış Donanımları İle İlgili Standartlar Oluşturulması ve Öğrencilerin Güvenliğine Yönelik Gerekli Tedbirlerin Alınması.

Mehmet DANIŞ
Çanakkale Milletvekili
Dilekçe Komisyon Başkanı

Halil ÜRÜN
Afyonkarahisar Milletvekili
Dilekçe Komisyonu
Başkanvekili

Ali AYDINOĞLU
Balıkesir Milletvekili
Dilekçe Komisyonu Katip
Üyesi

İsmail AYDIN
Bursa Milletvekili
Dilekçe Komisyonu Sözcüsü

Gürsoy EROL
İstanbul Milletvekili
Dilekçe Komisyonu Üyesi

Enver YILMAZ
İstanbul Milletvekili
Dilekçe Komisyonu Üyesi
(Toplantıya Katılmadı)

Sevde Beyazıt KAÇAR
Kahramanmaraş Milletvekili
Dilekçe Komisyonu Üyesi

Kemal EKİNCİ
Bursa Milletvekili
Dilekçe Komisyonu Üyesi

Hasan AKGÖL
Hatay Milletvekili
Dilekçe Komisyonu Üyesi

Erdal AKSÜNGER
İzmir Milletvekili
Dilekçe Komisyonu Üyesi

Muharrem VARLI
Adana Milletvekili
Dilekçe Komisyonu Üyesi

Emine AYNA
Diyarbakır Milletvekili
Dilekçe Komisyonu Üyesi
(Toplantıya Katılmadı)